

Parallel

Als je 's avonds in de trein zit, zie je in het raam je spiegelbeeld gezellig met je meebewegen in het donker. Totdat er opeens een tegemoetkomende trein aankomt. De mensen in die trein denderen dwars door jouw gespiegeld lichaam heen. Je schrikt van dat gevoel. En mensen in de andere trein schrikken natuurlijk net zo goed. Maar heb je hun spiegelbeeld wel eens door jouw lichaam voelen gaan?

In Zambia rijden de treinen niet op tijd maar op rails. Als je geluk hebt tenminste. Meestal rijden ze helemaal niet. Tekort aan brandstof. In Zambia is er van alles te weinig. Tekort aan voedsel, tekort aan water, tekort aan ziekenhuizen, tekort aan scholen, tekort aan leermiddelen, tekort aan alles. Behalve aan optimisme. Behalve aan liefde.

Het valt mij altijd weer op. Overal waar ik in Zambia kom lesgeven word ik met open armen ontvangen. De baby's worden in je handen gedrukt. Er wordt voorgedaan hoe men kookt en hoe men eet. En het weinige dat er is, wordt eerlijk verdeeld. Iedere gast is welkom. Zambia is niet vol.

Maar Zambia sterft langzaam aan de aids. Ik hou die aidspatiënten in mijn armen en ik praat ze moed in. Omdat ik mij verbonden voel met hen die minder geluk gehad hebben in dit leven.

Er zijn nu meer dan een miljoen aidswezen in Zambia. En elke week komen er duizenden bij. Mensen sterven in een verpletterende regelmaat. Terwijl ze eigenlijk door het westen in de steek gelaten worden. Er zijn aidsmedicijnen genoeg, maar de farmaceutische industrie wil daar grof aan verdienen. Dat lijkt me ook een ernstig tekort: Een tekort aan menselijkheid.

De Zambianen die achterblijven gaan door met een bewonderenswaardige wilskracht. Zoals mijn vrienden van Mongu Teacher Training College in het uiterste westen van Zambia. Hoewel ze niet meer verdienen dan zo'n 50 dollar per maand, werken zij zich elke dag in het zweet in overvolle klaslokalen. Omdat ze weten dat iedereen een kans verdient. Omdat ze weten dat onderwijs een land kan redden.

Daarom is het goed dat ze weten dat niet iedereen ze in de steek laat. Dat er collega's in Nederland zijn met het hart op de goede plaats. Ik ben er trots op dat het WwF zich verbonden voelt met hen die minder geluk gehad hebben in dit leven. Het WwF heeft geld gegeven voor materialen voor het wiskunde-ontdeklokaal. Zodat zij op een moderne manier les kunnen geven. Zodat studenten op een logische manier leren nadenken. Zodat ze leren samenwerken. Want dat is wat Zambia en deze wereld nodig heeft: mensen die zich met elkaar verbonden voelen. Bezit is nutteloos. Het enige dat een mens bezit is de omgang met zijn medemens.

Mijn Nederlandse studenten zijn niet altijd even wiskundig aangelegd. Laatst vroeg ik ze om een zin te maken met het woord 'kwadraat'. Komen ze met zinnen als: "De mobiele telefoon is een enorme besparing qua draad." Maar ze hebben wel het hart op de goede plaats. Sommige van mijn studenten hebben in Afrika gewerkt, anderen hebben acties gehouden om leermiddelen in te zamelen.

Ik heb mijn studenten vaak zien twijfelen. Ze zien de overvloed en het individualisme van het westen. En aan de andere kant zien ze de collectieve armoede van Afrika. Het lijken wel twee parallelle werelden die altijd naast elkaar zullen blijven bestaan. Er zijn zoveel Zambiaanse kinderen die nodeloos sterven. Er zijn zoveel aidswezen die bij hun geboorte al volstrekt kansloos zijn. Iedereen kan het zien en iedereen heeft de keuze: Hou je je ogen gesloten of open je je hart.

Als je je niet te druk maakt in deze wereld, kabbelt je leven gezellig met je mee. Totdat opeens het leed van die andere wereld op je afkomt. Het lijden van die mensen dendert dwars door jouw gedachten heen. Je schrikt. En mensen in die andere wereld schrikken natuurlijk net zo goed. Maar heb je hun lijden wel eens door jouw gedachten voelen gaan?

Vroeger hield ik meer van de projectieve meetkunde dan van de Euclidische: Twee parallelle werelden zullen elkaar immers ooit moeten ontmoeten. Zodat iedereen eindelijk begrijpt dat er maar één wereld is.

Arie van Kooten

Arie van Kooten (e-mailadres: kooten.van.a@hsleiden.nl) heeft een wiskundige achtergrond, maar werkt tegenwoordig als coördinator internationalisering van de Hogeschool Leiden. Arie heeft veel ervaring met werken in de Derde Wereld. Het project dat aanleiding was voor het bovenstaande verhaal is het tweede WwF-project dat Arie begeleid heeft. Dit project vond plaats in Mongu, West Zambia en ondersteunde de inrichting van het wiskunde-ontdeklokaal.